

Nr 70

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 12 § 2 mom. civilförsvars-lagen den 22 april 1960 (nr 74).

Genom en den 4 november 1960 dagtecknad proposition, nr 183, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 12 § 2 mom. civilförsvarslagen den 22 april 1960 (nr 74)

Härigenom förordnas, att 12 § 2 mom. civilförsvarslagen den 22 april 1960 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

12 §.

2 mom. Under annan — — — och övning.

Civilförsvarspliktig, som — — — sextio dagar.

Envar civilförsvarspliktig är skyldig att under varje följd av tre kalenderår deltaga högst sextio timmar i övning, som anordnas av civilförsvarsmyndighet.

Envar civilförsvarspliktig är skyldig att under varje följd av tre kalenderår deltaga högst sextio timmar i övning, som anordnas av civilförsvarsmyndighet. *Enligt Konungens bestämmande må del av nämnda tid användas uteslutande till utbildning.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1961.

Propositionens innehåll

I propositionen föreslås sådan jämkning av civilförsvarslagens regler om skyldighet för civilförsvarspliktiga att deltaga i utbildning och övning att obligatorisk utbildning kan anordnas även för icke inskrivna civilförsvarspliktiga. Utbildningens omfattning skall bestämmas av Konungen och utbildningen skall äga rum inom ramen för den tid om 60 timmar per treårsperiod, som envar civilförsvarspliktig är skyldig att deltaga i övning.

Lagändringen föreslås skola träda i kraft den 1 januari 1961.

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Johansson, har vid remissen av förslaget till lagrådet anfört:

»I den principproposition nr 114/1959, vari huvudlinjerna för den nya civilförsvarsorganisationen drogs upp, framhölls att inskrivning i civilförsvaret i fred i huvudsak skulle ske endast av sådana civilförsvarspliktiga, som måste undergå utbildning för sina uppgifter under beredskap och krig. Från bland annat denna utgångspunkt kunde en personalram för fredsorganisationen bestämmas. Frågan i vilken omfattning utbildning skulle meddelas civilförsvarspliktiga behandlades företrädesvis med avseende på behovet av utbildning av vissa personalkategorier utan särskild hänsyn till huruvida de i sin helhet skulle bestå av civilförsvarspliktiga, som skulle inskrivas. För vissa personalgrupper, beträffande vilkas utbildningsbehov delade meningar förekommit under remissbehandlingen av utbildningsutredningens förslag, förordades att någon utbildning ej skulle ske. Beträffande en speciell kategori civilförsvarspliktiga, nämligen 18-åriga kvinnor, föreslogs emellertid viss kortare utbildning i sjukvård vare sig de inskrivits i civilförsvaret eller ej, dock under förutsättning att de hade viss anknytning till ort, där skyldighet att anordna enskilda skyddsrum förelåg. Denna ståndpunkt anser jag mig böra vidhålla på de skäl, som då var bestämmande, och jag vill förorda en sådan jämkning av civilförsvarslagens regler om utbildningsskyldighet att utbildning kan ske även av icke inskrivna civilförsvarspliktiga. F. n. synes denna jämkning motiverad endast med hänsyn till behovet av utbildning av 18-åriga kvinnor. Under uppbyggandet av den nya civilförsvarsorganisationen kan det emellertid såsom civilförsvarsstyrelsen påpekat yppa sig behov av kortare utbildning även av andra kategorier civilförsvarspliktiga, vilkas inskrivning i fredsorganisationen icke anses erforderlig. Den militärtekniska utvecklingen och därav föranledda omläggningar av civilförsvarsverksamheten kan också komma att nödvändiggöra viss kortare utbildning i anslutning till övningar, i vilka såväl inskrivna som icke inskrivna civilförsvarspliktiga deltar. Vidare kan i ett skärpt läge utbildning av vissa grupper icke inskrivna civilförsvarspliktiga bedömas erforderlig. Den jämkning, som nu bör företagas i lagen för

att skapa en laglig grund för utbildning av icke inskrivna 18-åriga kvinnor, bör sålunda enligt min mening icke taga sikte endast på denna kategori utan erhålla en sådan utformning att lagen generellt medger utbildning av icke inskriven personal. Vilka kategorier som skall utbildas torde få bestämmas i administrativ ordning med stöd av 12 § 4 mom. civilförsvarslagen.

Den nu förordade utvidgade utbildningsskyldigheten synes icke behöva föranleda en vidgad skyldighet för de civilförsvarspliktiga att ställa sig till förfogande för civilförsvarsändamål. Den utbildning, varom fråga är, synes nämligen utan olägenhet kunna rymmas inom ramen för den tid, som envar civilförsvarspliktig är skyldig att ställa sig till förfogande för övning, nämligen 60 timmar per treårsperiod. För de 18-åriga kvinnornas del beräknas sjukvårdsutbildningen komma att omfatta endast 12 timmar och för de kategorier, som enligt det förut sagda möjligen framdeles kan behöva utbildas utan inskrivning i civilförsvaret, torde det ej heller kunna bli fråga om några längre utbildningstider. Det nu berörda utbildningsbehovet torde sålunda kunna tillgodoses genom att en del av den för alla civilförsvarspliktiga gällande övningstiden får anslås till utbildning. Sådan utbildning, som lägges inom ramen för övningstiden, bör kunna ifrågakomma också för inskrivna civilförsvarspliktiga, som redan utbildats enligt bestämmelserna i 12 § 2 mom., exempelvis såsom jag förut angivit i form av genomgång av nyheter inom civilförsvarsverksamheten.

Lagändringen bör träda i kraft den 1 januari 1961.

I enlighet med det anförda har inom inrikesdepartementet utarbetats förslag till lag om ändrad lydelse av 12 § 2 mom. civilförsvarslagen.»

Lagrådet

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 183.

Stockholm den 1 december 1960

På andra lagutskottets vägnar:

EDVIN JACOBSSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Nils Elowsson, Axel Svensson, Sunne, Birke, fru Hamrin-Thorell och herr Lars Larsson;

från andra kammaren: herr Jacobsson i Tobo, fröken Sandell, herr Johansson i Södertälje, fru Eriksson i Ängelholm, herrar Björkman och Svensson i Kungälv.